

Vinko Žitnik | Srbski motivi

Srbski motivi

Šumadija

Čez holme, hribe, klance in ravni
vrsté se njive, pašniki, gozdovi,
po sadovnjakih v soncu rdeči krovi,
kvadratne žive meje in poti;
glej, sama plodna prst na vse strani:
tam plan in grič in dol... a onkraj gore spet
plan, grič in dol... A kamor seže vid,
povsod se še pozna peklena sled
krvavih turških mečev in kopit,
ki priča, da ta zemlja tisoč let
Evropi je bila obrambni zid...

Šumadinka

Po rjavem griču dol na vzhodno plat
vinograd v soncu jutranjem leži,
na nizkem trsju grozdje rdí, črní,
tu, tam se béli koča, a odzad
v planini rumeni jesenski gozd;
na vrhu griča, sèm izza ovinka,
gre s cajno grozdja mlada Šumadinka:
v obleki se blešče ji zlate niti,
po prsih ji ležé dve črni kiti —
ponosni žar oči pa zvesto ščiti
teló ji zrelo, sladko kakor grozd...

Srbska mati

Med holmi mestece leži, sred koč
se béli prostor; v dan oblačen, mrk
žené z bremeni, iz vasí gredoč,
prihajajo s pobočij dol na trg;
na koncu trga, v črnem kakor noč,
s košaro grozdja žena je obstala:
obraz ji je razrit od bolečin,
v očeh ji žalost za sinovi tli,
ki domovini jih je darovala;
ko pa pristopim k njej in mi v dlaní
da grozdja — čutim, kot da sem njen sin ...

Srbski dom

Kot belo kocko štiri ozke stene
med češpljami rdeč, nizek krov pokriva;
pred pragom site ovce so polegale —
kot bele skale tople rdeče pene
večerno sonce hrbte jim obliva,
okoli koč kar med drevjem zelje,
koruza raste, a star, vegast plot —
robide so ga krog in krog prepregle —
oklepa vse, za njim gre v svet rjav pot...
In po tem potu v smrt so šli od tod,
ko v boj za dom je klicalo povelje!